

Den relative uopløselighed af rigstinget, der hermed anerkendes, bør efter min mening ikke betragtes som en udemokratisk eller uparlamentarisk indretning. Førstekammerets eksistensberettigelse må for en væsentlig del søges i, at det repræsenterer kontinuiteten, og dette kan kun ske, såfremt kammeret ikke til enhver tid kan kræves radikalt fornyet. Det værn, der ud fra demokratiske synspunkter må kræves mod, at førstekammeret varigt sætter sig op mod det mest repræsentative ting, må søges på andet hold, nemlig i regler om en begrænsning i førstekammerets vetoret (herom senere). Det må tværtimod hævdes, at førstekammeropløsning er en uting i et demokratisk tokammersystem. Appellen til folket og nyvalg af førstekammeret på basis af et bestemt, aktuelt konfliktsproblem, er i strid med de ledende ideer om førstekammerets dannelse. Tilmed risikerer man den konsekvens, at nyvalget giver førstekammeroppositionen medhold, hvilket antagelig igen må medføre opløsning af og nyvalg til folketinget med ny regeringsdannelse, altså en førstekammer-parlamentarisme i strid med hidtil fulgte principper.

Dersom man af en eller anden grund ikke skulle ønske at følge denne vej til etablering af et kontinuerligt førstekammer, er der dernæst, som nævnt, den mulighed at bygge dette på kommunalvalgene. Jeg tror i og for sig, at denne tanke kan have meget for sig, men finder dog ikke anledning til at uddybe den nærmere, sålænge det ikke har vist sig, i hvilken retning vinden i kommissionen kommer til at blæse. Det samme gælder i endnu højere grad om de andre muligheder, der kan tænkes i dette øjemed.

IV. Overvejelser over førstekammerets stilling i forhold til andetkammeret i en demokratisk stat.

Efter grundtanken med indretningen af et førstekammer i en demokratisk stat er det meningen, at det skal kunne virke modificerende og præsumptivt forbedrende ind på andetkammerets beslutninger, dels i kraft af sine argumenters saglige vægt, dels som en bremse overfor overilede beslutninger. Førstekammeret skal, som man har sagt, være „a check of democratic ardour in the name of democratic sense“. Derimod skal førstekammeret ikke definitivt kunne modsætte sig en beslutning, når det viser sig, at denne har medhold i en velovervejet og bestandig folkevilje repræsenteret af andetkammeret. Det må altså ikke tilstedes, at det kan komme til en varig konflikt mellem de to kamre.

Som metoder, der kan bringes til anvendelse til løsning af en eventuel modsætning, kan nævnes følgende:

1. Spørgsmålet afgøres derved, at beslutning træffes ved *forening* af de to kamre til et. Dette kan enten ske derved, at de håndgribeligt forenes til et fælles møde med fælles drøftelse og afstemning, eller derved, at stemmerne, således som de er afgivet i de to kamre for sig, simpelthen tælles og sammenlægges. En lignende ordning foreligger endelig ved afgivelse i et fællesudvalg.

2. Tvisten afgøres ved *appel til folket* i form af en folkeafstemning (parlamentarisk voldgiftsreferendum).

3. Der appelleres til *tiden*. d. v. s. førstekammeret har kun suspensivt veto. Dette kan enten forekomme i den simple form, at andetkammerets beslutning, uanset førstekammerets modstand, er gyldig efter udløb af en vis tidsfrist; eller i den kvalificerede form, at det (yderligere) forudsættes, at andetkammeret gentager sin beslutning efter mellemkommende nyvalg.